

Operation Peter Pan

Irina Echarry

Kulturcentrat Casa de las Americas, Amerikahuset, i Havanna inledde 2014 med att ge ut Estela och Ernesto Bravos bok ”Operation Peter Pan, Cirkeln sluts på Kuba”. Eusebio Leal inledde med att återföra åhörarna till början av 60-talet och den allra sorgligaste episoden i förhållandet mellan Kuba och USA. Boken samlar vittnesmål från de som upplevde, bevittnade eller direkt deltog i den ökända operationen.

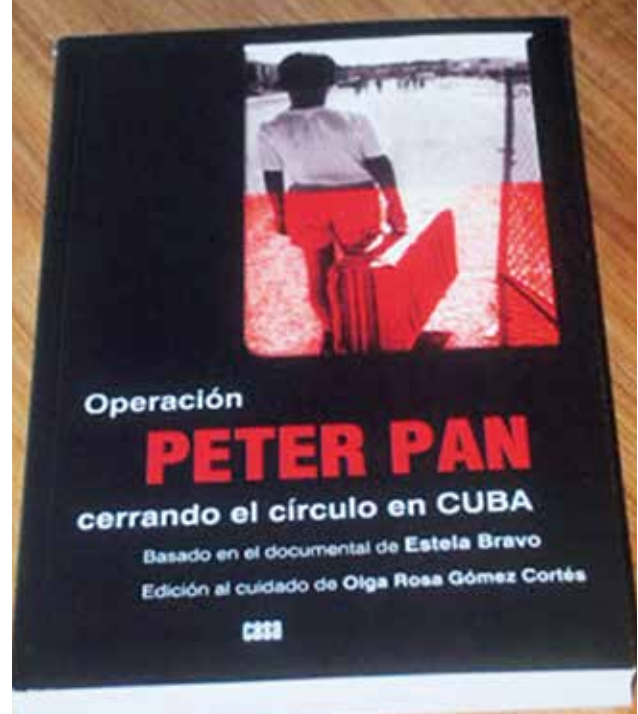
Leal berättade hur rykten och nyheter av alla de slag då surrade runt på Kuba. En av de mest hjärtskärande hemska var den som röjde marken för Operation Peter Pan: ryktet att föräldrar på Kuba skulle berövas vårdnaden om sina barn. Och för att det inte skulle avfärdas som rykte började kopior att cirkulera på ett förfalskat regeringsbeslut med uppgift att den nya lagen snart skulle publiceras.

Alex Lopez vittnade: Mina föräldrar påverkades av propagandan och trodde att regeringen snart skulle kollapsa så det bästa vore att skicka iväg barnen ett tag, till tryggt förvar. Den panik som bröt ut ingick i en plan som CIA dragit upp. Över 14 000 barn flögs till USA under katolska kyrkans beskydd. De som hade tur hamnade hos kärleksfulla familjer, andra på barnhem där de fick utstå obeskrivliga övergrepp. Och andra fick anpassa sig till familjer som tagit sig an dem bara för en kort tid, för de skulle ju snart återvända till sina föräldrar.

Den 3 januari 1961 inställde USA alla flygförbindelser med Kuba och skar av alla kontakter mellan familjemedlemmar på ömse sidor sundet. Tusentals föräldrar blev kvar på Kuba, utan att kunna lämna landet – några kom iväg efter många år, men andra blev kvar. Alvaro Fernandez sa att som denna upprörande historia berättas av offren med olika episoder väcks starka känslor.

Alex Lopez som kom från Matanzas, berättade ”mina föräldrar var livrädda och satte mig på planet till USA för att rädda mig undan kommunismen. Jag växte upp bland misshandlade, skändade och övergivna barn.”

Alex skickades till ett läger, tillsammans med många

andra barn. Efter att ha protesterat mot prästernas sexuella övergrepp, lovade en socialarbetare att skicka honom till ett pensionat i Ohio. Men för att få tyst på honom förvisades han på nytt till ett barnhem.

Han hade ändå tur, en familj i USA tyckte synd om honom och adopterade honom. Efter fyra år återförenades han med sin familj, som efter så lång och svårt tid nästan kändes som främlingar.

Siliva Wilhem berättade sin historia och efterlyste bättre relationer mellan de två länderna och insisterade på att bygga broar som bästa sätt att uppnå målet. ”Broar är lösningen, vägen till förståelse, respekt mellan de av oss som lämnade landet, eller tvingades att lämna (jag var 12 år gammal) och de som stannade kvar, mellan medborgare i USA och på Kuba.”

Alvaro Fernandez underströk vikten av mer forskning om vad som hände, för att förhindra att något sådant skulle kunna hända igen. Han talade om sin pappas medverkan i Operation Peter Pan. ”Min pappa var en av de som formulerade lagen. Han hade nära band till CIA, och hade en viktig roll i början av revolutionen.” Fernandez tillade att ”detta är en skamfläck i mänsklighetens historia. Man borde inte få kasta in barnen i drabbningen, barnen är heliga.”

Översättning Eva Björklund.